

ZPRÁVA O PRŮBĚHU HODNOCENÍ 2010

Hodnocení výsledků výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v průběhu roku 2010 probíhalo dle harmonogramu uvedeného v „Metodice hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů (platné pro léta 2010 a 2011)“ schválené usnesením vlády č. 555 ze dne 4. 8. 2010 (dále jen Metodika).

V roce 2010 bylo zavedeno pravidlo stanovující, že výsledky registrované v RIV, které byly již jednou hodnocené, tj. na základě již schváleného Hodnocení bylo výsledkům přiřazeno bodové hodnocení, nelze měnit či doplňovat opravnými dodávkami údajů.

Výsledky, které nesplňovaly definice jednotlivých druhů výsledků platné v době, kdy tyto výsledky byly dodány do RIV, nebyly hodnoceny a byly z IS VaVaI odstraněny.

Hodnocení probíhalo dle Metodiky v následujících etapách:

1. etapa hodnocení

Zpracování všech přijatých výsledků a výpis vyřazených výsledků a výsledků s rozpory a nesrovnalostmi.

Pro Hodnocení výzkumu a vývoje a jejich výsledků bylo přijato od poskytovatelů celkem **1 226** dodávek dat včetně druhých a opravných verzí. Všechny dodávky dat byly předány jen ve struktuře RIV10. Oprava údajů předaných v minulých letech byla prováděna přidáním opravených údajů do dodávek dat RIV10. Dodávky dat ve strukturách RIV09 a starších přijímány nebyly.

Zákonem stanovený termín dodání údajů do RIV pro rok sběru 2010 byl **30. 5. 2010**. Tento termín byl určen **jen pro výzkumné organizace**. Pro ostatní organizace byl stanoven termín **7.9. 2010**.

V roce 2010 byly v RIV zpřísněny kontroly polí ISSN a ISBN, jakožto klíčových identifikačních údajů. Aktualizace Registru výjimek ISBN tak probíhá nepřetržitě v důsledku trvalé komunikace mezi předkladateli dat a provozovatelem IS VaVaI.

Po předepsané kontrole úplnosti a správnosti dodávek bylo ke dni 8. 5. 2010 do Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (IS VaVaI) nově zařazeno **celkem 111 782 výsledků RIV** (dodaných ve struktuře platné pro rok 2010), což představuje **87 089 sjednocených výsledků** (eliminace vícenásobného výskytu jednoho výsledku).

Na základě žádostí jednotlivých předkladatelů probíhalo v roce 2010 (do 30. 5.) i vyřazení těch výsledků z IS VaVaI, které předkladatelé považovali za chybné (předkladatelé uvedli ID výsledku a systémové označení dodávky dat, ve které byl výsledek předán). Takto bylo z IS VaVaI **odstraněno celkem 10 511 výsledků**.

K termínu 25. 6. 2010 byla ukončena 1. etapa hodnocení VO – Tabulka č. 1: Výpis všech vyřazených výsledků a Tabulka č. 2: Výpis výsledků s rozpory a nesrovnalostmi.

2. etapa hodnocení

Ověření všech údajů zařazených do hodnocení a řešení zjištěných rozporů.

V průběhu července 2010 byl odeslán dopis Rady (1. místopředsedkyně Rady) na adresu vybraných poskytovatelů s žádostí o spolupráci při provádění fyzických kontrol konkrétních výsledků zařazených do hodnocení, a to pro potřeby hodnocení odbornými poradními orgány Rady.

Dalším opatřením bylo prodloužení termínu na vypořádání rozporů v rámci 2. etapy hodnocení, který byl v Metodice stanoven k 30.7.2010. Důvodem byly individuální žádosti poskytovatelů a velký počet rozporů ve věci uvádění „domácího tvůrce“ u více výzkumných organizací, ze kterého vyplynuly potíže spojené se zabezpečením následného strojového zpracování doručených vyjádření k těmto rozporům. Termín pro zpětné zaslání Tabulek č. 2 jednotlivými poskytovateli byl posunut na návrh předsednictva Rady do 13. 8. 2010 (informaci vzala Rada na vědomí na svém 256. zasedání dne 30. 7. 2010.).

K termínu 13. 8. 2010 bylo předloženo Radě jednotlivými poskytovateli řešení zjištěných rozporů v záznamech o výsledcích (Tabulka č. 2).

Předávání výsledků kontrol odbornými a poradními orgány Rady (OK Rady), které prováděly ověření všech údajů zařazených do procesu hodnocení podle IV. kapitoly Metodiky (tj. pracovní tabulky J až V: výpis všech výsledků zařazených do procesu hodnocení), bylo ukončeno k termínu do 30. 8. 2010.

Předsednictvo dne 3. 9. 2010 projednalo a schválilo zprávu o průběhu hodnocení 2010 zpracované na základě těchto kontrol OK Rady. Výstupy provedených kontrol byly rozděleny do čtyř okruhů. Celkově bylo navrženo k vyřazení **5 535 záznamů** o výsledcích nově dodaných v roce 2010. Na základě předložené zprávy přijalo předsednictvo následující usnesení:

- o návrh na vyřazení **1 978 výsledků** (předložený OK Rady);
- o návrh na vyřazení výsledků předložený provozovatelem IS VaVaI ve skladbě článků v periodiku (J) **52**, patent (P) **175**, výzkumná zpráva (V) **5** a monografie (B) **58**;
- o bere na vědomí **vyřazení 11 výsledků** s přetrvávajícími rozpory u nejednotně uvedeného ISSN;
- o b) schvaluje návrh na **vyřazení výsledků** s přetrvávajícími rozpory u domácích tvůrců u **3 256 výsledků**;
- o bere na vědomí provedení kontroly výsledků druhu J a D oproti databázím stanovených Metodikou.

K termínu 7. 9. 2010 byly jednotlivými poskytovateli v souladu s Metodikou dodány údaje o výsledcích programových projektů ukončených v roce 2009 do RIV pro jejich zařazení do procesu hodnocení výsledků programů.

Předsednictvo dne 10. 9. 2010 schválilo návrh dopisu 1. místopředsdkyně Rady generálnímu řediteli Národní knihovny ČR, ve kterém bylo vyjádřeno poděkování za spolupráci při kontrole výsledků druhu B – odborná kniha.

3. etapa hodnocení

Předání údajů zařazených do hodnocení poskytovatelům k připomínkám.

Dne 15. 9. 2010 byly jednotlivým poskytovatelům **zpřístupněny** dálkovým přístupem přes chráněnou část www.vyzkum.cz **výsledky 3. etapy hodnocení.**

Tabulka č. 3 obsahovala výpis všech hodnocených výsledků a Tabulka č. 4 obsahovala výpis výsledků vyřazených z hodnocení odbornými a poradními orgány RVVI.

Tabulka č. 4 zahrnovala veškeré výsledky vyřazené z Hodnocení 2010, tj. jak výsledky předané do RIV už dříve (a vyřazené v průběhu Hodnocení 2009), tak i nové výsledky dodané poskytovateli do 30. května 2010.

V rámci 3. etapy hodnocení 2010 byla také zveřejněna vstupní data využívaná pro hodnocení (tj. údaje z Web of Science společností Thomson Reuters, ERIH a SCOPUS), využívané pro hodnocení výsledků druhu J- články v odborném periodiku (odlišně se např. posuzují výsledky s příznaky „Article“, „Review“ nebo „Letter“).

„Tabulka č. 3 (hodnocené výsledky)“ obsahuje celkem **177 533 záznamů** o výsledcích.

„Tabulka č. 4 (výsledky vyřazené z hodnocení)“ obsahuje celkem **187 798 záznamů** o výsledcích.

Jednotliví poskytovatelé, resp. výzkumné organizace, které prostřednictvím daného poskytovatele předali údaje o výsledku v termínu do 30. května 2010 do RIV, se mohli k vyřazeným výsledkům vyjádřit. Svá vyjádření mohli zaslat nejpozději do 8. listopadu 2010, v souladu se schváleným harmonogramem Metodiky.

Informaci o průběhu hodnocení 2010 – 3. etapa vzalo na vědomí předsednictvo Rady dne 1. 10. 2010.

Kontroly obsahu IS VaVaI správcem IS VaVaI

Správce IS VaVaI rozhodl nezávisle na hodnocení 2010 o provedení hloubkové kontroly druhu výsledku „P – patent“ za uplynulé pětileté obdob. v souladu s ustanovením § 31 odst. 10) zákona č. 130/2002 Sb. Výsledky kontroly obsahu IS VaVaI byly rovněž promítnuty (v případech týkajících se výzkumných organizací) do hodnocení 2010.

Fyzická kontrola druhu výsledku „P – patent“

Podrobná kontrola tohoto druhu výsledku byla provedena pracovníky oddělení IS VaV. Kontrolovány byly údaje o výsledcích dle RIV předaných za posledních 5 let, proti údajům evidovaným ve veřejně dostupných oficiálních databázích jednotlivých patentových úřadů. S výsledkem kontroly **výsledků druhu P – patent** bylo seznámeno předsednictvo dne 8. 10. 2010.

Jelikož se jedná o výsledky, které zároveň spadají do Hodnocení 2010, tak v případě neshody jakéhokoli údaje byl výsledek navržen k vyřazení z IS VaVaI a tím i z hodnocení.

Kontrolou údajů o výsledcích druhu P – patent evidovaných v RIV od roku 2005 do roku 2010 byly zjištěny závažné nesrovnalosti, které byly rozlišeny do čtyř typů.

Zjištěné nejzávažnější nedostatky:

1. Nejedná se o udělený patent, ale o patentovou přihlášku.
2. Registrovaným majitelem patentu je jiný vlastník, nikoliv subjekt, který záznam o výsledku předal do RIV. V těchto případech se nejedná o prodej-uplatnění patentu původním vlastníkem, tj. subjektem, který záznam o výsledku předal do RIV.
3. V mnoha případech je jeden udělený patent (pravdivý výsledek) vykázán opakovaně jako další patenty, ale jedná se pouze o rozšíření patentové ochrany v dalším státě nikoliv o nový patent.
4. Nejedná se o patent, ale o výsledek druhu F – užitný nebo průmyslový vzor, které jsou méně bodované v rámci hodnocení.

Na základě zjištěných nedostatků předsednictvo dne 8.10.2010 odsouhlasilo tento závěr: „*Protože se jedná vlastně o nepravdivé údaje o výsledku podle ustanovení § 12 odst. 1) zákona č. 130/2002 Sb., není možné takové výsledky zařadit do hodnocení, ani ponechat v IS VaVaI*“.

Následně předsednictvo uložilo sekretariátu znovu prověřit provedené kontroly údajů o výsledcích druhu P – patent a předložit materiál na jednání předsednictva a návazně na zasedání Rady.

Dílejší výsledky kontroly druhu výsledku „P – patent“, které jsou součástí hodnocení 2010, projednala Rada na svém 259. zasedání dne 26.11.2010. Cílem bylo specifikovat spektrum chyb při vykazování tohoto druhu výsledku a stanovit „míru přísnosti“ pro jejich vyloučení z Hodnocení 2010.

Dne 3.12.2010 předsednictvo projednalo materiál „Vyřazení výsledků IS VaVaI (Patenty)“, schválilo předložený materiál s připomínkou k roku uplatnění a uložilo sekretariátu Rady postoupit materiál do vnitřního připomínkového řízení Rady a následně k projednání na jejím 260. zasedání.

Kontrolou **celkového počtu 1 015 výsledků** druhu „P-patent“ **byly zjištěny chyby u 702 výsledků** tohoto druhu, tj. u 69%. Zjištěné chyby byly rozděleny do 16 skupin důvodů pro vyřazení z IS VaVaI.

Konečný materiál „Vyřazení výsledků IS VaVaI (Patenty)“ projednala Rada na svém 260. zasedání dne 17.12.2010. K materiálu přijala následující usnesení: (1.) na základě pozměňovacího návrhu prof. Opatrného ze dne 14.12.2010 revokovala své usnesení k bodu B2 z 259. zasedání s tím, že nebude snižovat podporu podle § 14 zák. č. 130/2002 Sb. u důvodu č. 11 (odlišný majitel / přihlašovatel patentu od předkladatele údajů do RIV); (2.) schválila vyřazení 700 záznamů týkajících se výsledku druhu „P-patent“ z IS VaVaI; (3.) uložila sekretariátu ve spolupráci se zpravodajem Ing. Aimem promítnout schválené snížení do návrhů výdajů na výzkum, vývoj a inovace na r. 2012 s výhledem na roky 2013 a 2014, který bude předložen na 261. zasedání Rady.

Porovnáním databáze RIV s databází Úřadu průmyslového vlastnictví bylo následně zjištěno, že u některých záznamů vyřazených z důvodu č. 1, tj. „Příhláška vynálezu“ příslušný národní patent existuje. K vyřazení došlo proto, že do databáze RIV bylo předkladatelem namísto čísla patentu uvedeno číslo jeho přihlášky. Tím došlo k formálnímu pochybení předkladatele výsledku do databáze RIV. Pro tyto důvody byla navržena prof. Pospíšilem revokace usnesení rady s tím, aby u těchto záznamů o výsledcích nebylo uplatněno navrhované snížení podpory.

Předsednictvo na svém zasedání 14.1. doporučilo, aby Rada na svém 216. zasedání dne 28. 1. 2011 revokovala své usnesení k bodu B2 z 259. zasedání s tím, že nebude snižovat podporu podle §14, zákona 130/2002 Sb. u důvodu č. 1 v případech, kdy byl záznam o výsledku předán pod číslem přihlášky vynálezu vedeného v databázi ÚPV;

4. etapa hodnocení

Dle harmonogramu stanoveného v Metodice 2010 mohli poskytovatelé svá vyjádření zasílat sekretariátu Rady do 8. listopadu 2010. Zpracována byla všechna vyjádření, tedy i ta, která byla zasílána ještě v průběhu 9. až 11. listopadu 2010. **Celkem bylo zasláno cca 2 800 vyjádření** k vyřazeným výsledkům, pět poskytovatelů své vyjádření vůbec nezaslalo.

Veškerá vyjádření zasláná poskytovateli byla jednotlivě posouzena. Argumenty uvedené poskytovateli proti vyřazení konkrétních výsledků z Hodnocení 2010 byly seskupeny podle jejich obsahu do uceleného přehledu.

Dne 12.11.2010 vzalo předsednictvo na vědomí Zprávu o kontrole údajů v RIV, kterou předložil předseda OK SHK. Kontrola se týkala položek hodnocení v rámci 2. etapy (členové OK provedli fyzickou kontrolu stovek výsledků druhu B – odborná kniha ve spolupráci s Národní knihovnou a fyzickou kontrolu na vzorku cca 170 článků v časopisech druhu J_{rec}).

Dne 19.11.2010 vzalo předsednictvo na vědomí ústní informaci ing. Matějky, zástupce provozovatele IS VaVaI, k vypořádání odvolání poskytovatelů k 3. etapě hodnocení. Sdělil, že všechny připomínky byly individuálně posouzeny a vypořádány v souladu s příslušnou kapitolou Metodiky (viz kap. IV. Pravidla ověřitelnosti vykazovaných výsledků).

Předsednictvo dne 3.12.2010 projednalo zprávu o **3. etapě Hodnocení 2010 – vypořádání vyjádření poskytovatelů**, předložený materiál schválilo a uložilo sekretariátu postoupit ho společně s tabulkou obsahující vypořádání jednotlivých vyjádření poskytovatelů do vnitřního připomínkového řízení Rady.

Předsednictvo dne 10.12.2010 vzalo na vědomí vyjádření provozovatele IS VaVaI k materiálu s názvem „Doporučení KHV ke sběru a zpracování dat v RIV pro účely hodnocení“. Vyjádření zpracované sekretariátem Rady (zadání předsednictva ze dne 3.12.2010) se týkalo právní, finanční, technické a časové realizovatelnosti výše uvedených doporučení KHV (termín pro předložení KHV byl stanoven do 10.12.2010).

Na 260. zasedání Rady 17. 12. 2010 byly schváleny obecné principy pro rozhodování Rady o výši krácení návrhu podpory, kdy v souladu se zněním schválené Metodiky 2010 a ustanovení § 14 odst. 5) zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (viz Souhrn k bodu 260/B2):

1. U výsledků, kdy je prokazatelné, že se ve své podstatě jedná o zásadní chyby, je návrh na **snížení podpory ve výši 100 %** objemu podpory, která měla být podle těchto nesprávných údajů na daný rok poskytnuta.
2. U výsledků, kdy se jedná o závažnější pochybení, ale výsledek, resp. jeho bodová hodnota neznámá významné ovlivnění výše podpory, je navrhováno **snížení podpory ve výši 50 %** objemu podpory, která měla být podle těchto nesprávných údajů na daný rok poskytnuta.
3. U výsledků, kdy se prokazatelně jedná o technickou chybu, tj. především o nepozornost při vyplňování údajů o výsledku, se navrhuje **snížení podpory ve výši 0 %** objemu podpory, která měla být podle těchto nesprávných údajů na daný rok poskytnuta.

Konkrétní přehled důvodů pro uplatnění výše uvedených opatření (a to s uvedením rozsahu procentuelního snížení podpory a počtu jeho případů) a definitivní přehled všech vyřazených výsledků na základě uplatnění ustanovení § 14 odst. 5) zákona, je předložen k projednání na 261. zasedání Rady 28. ledna 2011.

Konečné výsledky hodnocení VO byly doplněny o tabulku všech vyřazených výsledků s uvedením návrhu konkrétní výše na snížení podpory, která měla být podle nesprávných údajů na daný rok poskytnuta.

5. etapa hodnocení

Po vypořádání všech připomínek poskytovatelů a schválení jejich vypořádání Radou vznikl konečný soubor výsledků, který je podkladem pro tabulku č. 6: Konečné výsledky Hodnocení výzkumných organizací (VO), agregované podle jednotlivých VO. Při dalším zpracování tohoto souboru byly v souladu s kap. V. Metodiky plně respektovány tyto tři základní podmínky (pravidla) Metodikou stanovená:

- 1) V.3.1. Stanovení poměru institucionálních výdajů VO na základní a aplikovaný VaVaI;
- 2) V.3.2. Stanovení institucionálních výdajů VO podle podílu oborových skupin;
- 3) V.3.3. Stanovení poměru institucionálních výdajů na skupiny druhů výsledků.

Zároveň bylo nutno vzít v úvahu změny ve struktuře údajů předávaných do RIV za hodnocené období, neboť ty mají přímý dopad na podrobnost výstupů ve sledovaných letech 2005-2009.

Jedná se o druh T, který se v datech RIV objevovaly dříve. Druh T se nesbírá od roku 2007 (kdy byl nahrazen dvojicí druhů Z a S), druh se S se nesbírá od roku 2009 (kdy byl rozčleněn na druhy F, G, H, N a R). V jemném členění „Z, S, F, G, H, N a R“ jsou tedy platné údaje k dispozici pouze za dvouleté období, nikoliv za požadované pětileté období.

Situaci dále zkomplikoval fakt, že 24,8% výsledků druhu S bylo v roce 2010 jednotlivými předkladateli dat do RIV opraveno (původní výsledky byly z RIV odmazány a tyto výsledky byly do RIV nově dodány, ovšem již v jediné platné struktuře roku 2010, tzn. v jemném členění). V důsledku tohoto kroku se tak promíchal druh S (původní neopravené výsledky) s druhy F, G, H, N a R (nově

opravené výsledky) ve všech sledovaných letech 2005 až 2009, neboť původní údaj „rok uplatnění výsledku“ musel logicky zůstat stejný jako byl u dříve do RIV vykázaného druhu výsledku S.

Jediné možné řešení výše uvedené situace je posuzovat splnění kritéria V.3.3. na celé součtové skupině výsledků F, G, H, N a R, nikoliv na jejich jednotlivých druzích. Tato součtová skupina byla označena S*.

Na základě závěrů z jednání předsednictva 21.1.2011 byly do vyhodnocování kritéria V.3.1. zahrnuty i výsledky druhů S a T. Jedná se o typické výsledky aplikovaného výzkumu, které jsou od r. 2009 sledovány v jemném členění jako druhy Z, F, G, H, N a R. Předsednictvem byl odsouhlasen následující postup pro stanovení korekčních koeficientů:

Postup stanovení korekčních koeficientů:

1. krok: Byla ověřena podmínka dle bodu V.3.1., protože nebyla splněna (odchylka byla u základního výzkumu 2,4% pod povolenou tolerancí), byl stanoven opravný koeficient 1,165. Tím byla podmínka splněna. Dále se pokračovalo krokem 2.
2. krok: a) Byla ověřena podmínka dle bodu V.3.2. Povolený limit byl překročen u 2 skupin oborů: 03 - Matematické a inženýrské vědy (příliš malý podíl) a 09 - Lékařské vědy (příliš velký podíl). Proto byly pro tyto skupiny oborů určeny korekční koeficienty oborů tak, aby bylo dosaženo příslušných limitů. Předmětné skupiny oborů byly korigovány koeficienty v pořadí 2,150 a 0,600. Tím byla podmínka splněna. Dále se pokračovalo krokem 3.
3. krok: a) Byla ověřena podmínka dle bodu V.3.3. Podmínka nebyla splněna pro druh výsledku „D“. Proto byl pro druh výsledku „D“ stanoven korekční koeficient 0,720. Tím byla podmínka pro druh výsledku „D“ splněna.
b) Původní počty bodů byly znovu přepočteny a bylo ověřeno, že všechny tři podmínky stanovené kritérii V.3.1. až V.3.3. jsou splněny pro všechny druhy výsledků.

Takto určené korekční koeficienty byly předloženy ke schválení předsednictvu metodou per rollam dne 24.1.2011 a byly použity pro výpočet konečných výsledků Hodnocení 2010.

Na základě těchto korekčních koeficientů byl přepočten zdrojový soubor dat Hodnocení 2010, tj. byly přepočteny jednotlivé bodové hodnoty všech hodnocených výsledků a byla vygenerována Tabulka č. 5: Konečné výsledky hodnocení VO agregované podle VO a podle jejich organizačních jednotek, seřazené abecedně podle názvu VO s uvedením kategorie VO a tabulka č. 6: Konečné výsledky hodnocení VO, agregované podle kategorie VO.

Tento výsledný soubor dat Hodnocení výsledků VO 2010 je předložen Radě ke schválení na jejím 261. zasedání v lednu 2011.

Zpracovali: Ing. Matějka, PhDr. Zdeněk Roll, CSc.

Dne: 24. ledna 2011.